
Rapportage stichting Mamana van het project Buah Delima in Namlea, Buru(Molukken)

Naam organisatie	: stichting Mamana(Moeder en Kind)
Adres	: Mozartstraat 54
Postcode	: 4003 LD
Plaats	: TIEL
Contactpersoon	: dhr. D. Tomatala
Telf.	: 0344-618418
Fax:	: 0344-627157
E-mail	: stichting_mamana@hotmail.com
Omschrijving project	: Project Buah Delima in Namlea(Buru), Indonesië
Projectnummer	: Tiel Helpt de Molukken projectnr. 030614
Financieelnummer	: Tiel helpt de Molukken/030614-01
Datum en kenmerk besluit medefinanciering	: februari 2004
Verslagjaar	: 2005/2006
Datum verslag	: 14 maart 2007

Buah Delima Buru

Het naaiatelier- en onderwijsproject van de IBI en de stichting Mamana op Buru draagt de naam 'Buah Delima'. Het is vernoemd naar het symbool van de organisatie voor verloskundigen in Indonesië(ABI) en gebaseerd op haar filosofie zoals dat zo mooi tot uiting komt in het logo. Het is een vrucht dat een zaadje draagt en vocht bevat, wat moet leiden tot vruchtbaarheid en voorspoedige groei en bloei van de vrucht. Eenmaal ontkiemt brengt het zaadje uiteindelijk een nieuwe vrucht voort. Zo is het ook met het project Buah Delima dat voor de vrouwen en kinderen in de vluchtelingenkampen op het eiland Buru een nieuwe en betere toekomst kan betekenen.

Dankzij de opbrengst van de Pasar Musica in juni 2003 in Tiel en met hulp van o.a. organisaties als Tiel Helpt De Molukken is het gelukt om het geweldige bedrag van € 20.000,- voor het project Buah Delima te bestemmen. Hiermee werd het Mamana en de IBI op de Molukken mogelijk gemaakt om een naaiatelier- en een onderwijsproject op te zetten op het eiland Buru. De coördinatie en management van het project is in handen van de IBI. Zij heeft bewust gekozen voor kansarme vrouwen en kinderen die afkomstig zijn uit de vluchtelingenkampen in de omgeving van de stad Namlea. Uitgangspunt van het project is om door deelname aan het project, de situatie en positie van vrouwen en kinderen in de vluchtelingenkampen te veranderen en hoop te bieden op een betere toekomst.

Vanwege de opgelaaide onlusten op m.n. Ambon en andere eilanden in de periode april 2004 dat tot augustus 2004 duurde, kon het project niet in augustus 2004 van start gaan zoals oorspronkelijk het de bedoeling was. Nadat in de maanden erna sprake was van relatieve vrede, kon gelukkig in februari 2005 het project Buah Delima van start gaan en werd het pand officieel in gebruik genomen. Zowel het naaiatelier als de playgroup zijn er in gehuisvest.

Met het ingezamelde bedrag is er o.a. een pand gehuurd, de inventaris(meubels, naaimachines en materialen) gekocht voor het naaiatelier en de noodzakelijke aanpassingen in het pand verricht t.b.v.

het project. Dit geldt uiteraard ook voor de inrichting van de ruimte voor de kinderen. Er werden meubels, stoelen, kastjes voor de kinderen om hun spulletjes in op te bergen, schooluniformen, schoenen, schooltassen en (speel- en les)materialen aangeschaft.

Naaiatelier

Bij de start van het project is er aanvankelijk vanuit gegaan dat er zes tot acht vrouwen eraan deel konden nemen. Veranderende politieke en economische omstandigheden van het moment (toename van de gewelddadigheden en een over het algemeen in ingezakte economische situatie) heeft ertoe geleid dat er in eerste instantie maar helaas voor drie vrouwen voldoende werk kon worden aangeboden in het naaiatelier.

Een ervaren coupeuse begeleidt en leert de andere vrouwen hoe met de verschillende machines om te gaan en te werken en daarmee de textiel producten te kunnen fabriceren. Vanaf het begin is als uitgangspunt gekozen dat het project uiteindelijk zichzelf moet kunnen bedruipen en dat er een inkomen wordt gegenereerd voor de vrouwen. Dit betekent dat het naaiatelier als een klein bedrijf moest worden geleid en er bedrijfsmatig en commercieel, dus marktgericht gedacht en gewerkt moest worden, wat veel vergt van een ieder! Via mond tot mond reclame wordt veelal onder de werkende vrouwen in de stad en op het eiland gewag gemaakt van het bestaan van Buah Delima.

In het begin werden er vooral producten gemaakt waarvan men er vanuit ging dat er vraag naar was. Heel snel veranderde het beleid en werd de productie afgestemd op de behoefte van de klant! Dus afhankelijk van de vraag van de klant, de lokale markt worden er nu producten gemaakt. Het zijn o.a. spreien, tafellakens, servetten, gordijnen, sierkussens en traditionele kledij die gefabriceerd worden. Bij grote opdrachten worden er tijdelijke krachten ingehuurd uit het vluchtelingenkamp om de order(s) op tijd af te krijgen. Nu, na twee jaar krijgt Buah Delima een eigen gezicht en wordt het meer en meer een bedrijf dat perspectief biedt voor een grotere groep vrouwen die hun eigen inkomen genereert en daarmee haar eigen toekomst kan bepalen.

Het ligt in de bedoeling dat wanneer het atelier in de toekomst over meer financiële middelen beschikt de IBI een structurele bijdrage hoopt te geven aan de playgroup. D.w.z. dat er voor de meest armlastige kinderen die vanuit Buah Delima naar de kleuterschool gaan een beroep kan worden gedaan op een financiële bijdrage van de IBI, om samen met de ouders het schoolgeld te betalen.

Playgroup

Gemiddeld 24 kinderen nemen drie keer per week deel aan de dagopvang, play-group. Het zijn veelal getraumatiseerde kinderen, afkomstig uit de meest arme gezinnen, in de leeftijd van 3 – 4,5 jaar (balita's) die in de omgeving van de stad Namlea in vluchtelingenkampen wonen. Aan de hand van een leer- en resocialisatieprogramma worden zij professioneel begeleid door een kinderleidster en een leerkracht.

Gebleken is dat door de gewelddadigheden in de achterliggende jaren er door ouders, die zelf amper het hoofd boven water konden houden en het al heel moeilijk hadden, weinig aandacht kon worden besteed aan de opvoeding en educatie van de 'balita's'. Aan de hand van pedagogische methoden probeert men nu deze kinderen en hun ouders weer meer structuur te bieden in de opvoeding. Dit betekent dat voor de kinderen een dagprogramma is samengesteld waarin onderwerpen als gezondheid (voeding en hygiëne), resocialisatie (het verwerken van traumatische ervaringen d.m.v. sport, zang en spel) en educatie (tekenen, werken met kleuren) centraal staan. Daarnaast wordt er ook maandelijks de fysieke gesteldheid van de kinderen gecontroleerd door een arts en ziet de kinderleidster, leerkracht er op toe dat er ook telkens een warme maaltijd, melk en fruit wordt verstrekt aan de kinderen. Dit vooral ook omdat uit een landelijk onderzoek in Indonesië is gebleken dat kinderen op de Molukken fysiek en mentaal een achterstand hebben t.o.v. andere delen van Indonesië. Spelenderwijs wordt hiermee getracht om de kinderen te leren omgaan met hun onverwerkte trauma's. Door educatie, sport en spel hoopt de IBI dat de kinderen langzaam weer vertrouwd raken met het leven van alle dag.

Zodra kinderen in de loop van het jaar de leeftijd hebben bereikt om naar de kleuterschool te gaan worden vervolgens de open gevallen plaatsen weer ingenomen door andere kinderen uit de vluchtelingenkampen.

Om het project verder uit te bouwen is de IBI voornemens om ook andere kinderen uit de directe omgeving die niet in de vluchtelingenkampen verblijven tegen een vergoeding toe te laten tot de playgroup.

Uitvoering

1. *De beschikking (toekenningsbrief)*

Bij uitvoering van het project is de stichting Mamana uitgegaan van de voorwaarden zoals die eerder is vastgesteld door Tiel helpt de Molukken t.b.v. medefinanciering voor het project Buah Delima, projectnummer 030614.

2. *De uitvoering van het project in Indonesië*

De voorbereiding, gehele planning is volgens schema verlopen m.u.v. de tijdsplanning. Tijdsplanning: Met de IBI is afgesproken dat zij verantwoordelijk is voor de totale uitvoering van het project op het eiland Buru. Vanwege de voortdurende onlusten, gewelddadigheden, onrust en de gespannen situatie in die jaren is er vanaf juni 2003 tot oktober 2004 intensief overleg geweest tussen Mamana en de IBI over de start en uitvoering. Op grond van eigen waarneming door vertegenwoordigers van Mamana in de periode oktober 2003 tot oktober 2004 en op uitdrukkelijk verzoek van de IBI werd besloten om het project uit te stellen tot december 2004. Uiteindelijk is de IBI met het project in maart 2005 gestart.

3. *De voorlichtings- en fondsenwervingsacties in Nederland*

Door middel van voorlichtingsbijeenkomsten in de afgelopen jaren en het periodiek uitgeven van een nieuwsbrief werd getracht om zoveel mogelijk mensen te informeren over de ernstige situatie op de Molukken. Daarmee werd na de noodhulp, ook de noodzaak aangetoond om een structurele bijdrage te leveren: een naaiatelierproject voor vrouwen uit vluchtelingenkampen en een playgroupproject voor kinderen die afkomstig zijn uit vluchtelingenkampen om uiteindelijk te komen tot de bouw van een multifunctioneel gezondheidscentrum op de Molukken.

Voorafgaand aan de Pasar Musica in juni 2003 werd regelmatig voorlichting gegeven op scholen, aan sociaal-maatschappelijke instellingen, kerken, beroepsorganisaties zoals het KNOV (de organisatie voor verloskundigen in Nederland), vrouwenorganisaties/-groepen zoals de SOR-optimisten, het bedrijfsleven, Tiel helpt de Molukken, de Rotary club in Tiel, de Lions club Tiel etc. en actief deelgenomen aan diverse locale en regionale activiteiten zoals het fruitcorso in Tiel. Door deze activiteiten werd er ook steeds meer buiten de regio aan voorlichting gedaan aan groepen die via derden van het bestaan van Mamana op de hoogte waren gebracht. Waar mogelijk werd er gebruik gemaakt van de verschillende media zoals locale- en regionale kranten en radio om de ernstige problemen op de Molukken onder de aandacht van de mensen te brengen.

Dit alles resulteerde in voor Mamana de grootste voorlichtingsactiviteit tot nog toe wat gepaard is gegaan met een inzamelingsactie op 14 juni 2003: de 'Tielse Pasar Musica'. Juist vanwege de solidariteit van de diverse Tielse organisaties zoals de gemeente Tiel, de stichting Muziek Stad Tiel, Tiel helpt de Molukken, de Lions Club, de stichting Buah Hati en het Centrum voor Kunstzinnige Vorming werd het voor Mamana mogelijk om een grote inzamelingsactie te houden in de vorm van een dienstenveiling, een Aziatische markt en een benefietfestival waarbij zang en dans centraal stonden.

Het was een uniek samenwerkingsverband van verschillende organisaties en instellingen in de gemeente Tiel. De inzamelingsactie diende het zelfde doel, nl. zoveel mogelijk geld

inzamelen voor de bouw van een multifunctioneel gezondheidscentrum. Het zijn de eerste aanzetten om te komen tot een voorziening voor de zorgsector op de Molukken zoals de IBI die voor ogen heeft.

Gelet op de huidige ontwikkelingen zal in het kader van fondswerving de voorlichting steeds belangrijker worden. Voor de bouw van het gezondheidscentrum zal het uiteindelijke plan daarom ter beoordeling aan verschillende instellingen worden voorgelegd zoals medefinancieringsinstelling(en)/NGO's in Nederland, het ministerie van Ontwikkelingssamenwerking, bedrijfsleven, maatschappelijke instanties, Nederlandse zorgverzekeraars. Voorlichting aan eerder genoemde doelgroepen blijft een essentieel onderdeel van de voorlichtingsactiviteiten.

4. *Aandacht/publiciteit in Nederland*

Door de regionale media is er voldoende aandacht besteed aan het project op de Molukken. Interviews werden afgegeven voor de schrijvende pers, de ziekenomroep, Tielse stadradio etc. Aangezien de stichting Mamana een Tielse hulporganisatie is, is er in eerste instantie vooral publiciteit gezocht in de regionale media. Door de regionale pers is er voldoende aandacht besteed aan de acties van Mamana t.b.v. de hulp aan de vrouwen en kinderen in de vluchtelingenkampen.

5. *Follow-up*

Juist vanwege het karakter van het project met een duidelijk begin en een afgerond eind, zijn er met de IBI strikte afspraken gemaakt in het kader van een eventueel vervolg. Daarom is door Mamana vanaf het begin aangegeven dat een van de uitgangspunten van het naaiatelier en onderwijs project is dat het project geld 'moet' genereren, m.n. het naaiatelierproject. Dit om met enige zekerheid het voortbestaan van Buah Delima voor langere tijd te kunnen garanderen. Ondersteuning van Mamana is daarom vooralsnog slechts voor een jaar, tenzij beide organisaties anders besluiten. In essentie betekent dit dat de IBI na dat jaar het project zelfstandig zal gaan draaien zonder hulp van Mamana.

Het naaiatelier en onderwijs project is nu een belangrijk onderdeel van het beleid van de IBI op de Molukken. De IBI heeft hiermee aangetoond dat zij in staat is om professioneel hulp te bieden aan vrouwen en kinderen die slachtoffer werden van het oorlogsgeweld en zo hen een kans te geven op een betere toekomst. Hoewel de vrede en rust anno 2007 schijnbaar is teruggekeerd en de situatie stabiel te noemen is, blijft hulp helaas nog noodzakelijk.

Een ander uitgangspunt is dat kansarme vrouwen hun eigen inkomen genereren. Er bestaat tevens de mogelijkheid op uitstroom richting de arbeidsmarkt; voor de kinderen geldt de bevordering van deelname aan het reguliere basisonderwijs, iets wat tot dan onmogelijk was in de vluchtelingenkampen.

Het einde van het project Buah Delima betekent een terugkeer naar het begin van de samenwerking tussen de stichting Mamana en de IBI, namelijk het streven naar de realisatie van een multifunctioneel gezondheidscentrum en mogelijk ziekenhuis op Ambon ten behoeve van m.n. vrouwen en kinderen c.q. de bevolking van het eiland Ambon en de nabij gelegen eilanden. Dit alles nu in het kader van de wederopbouw, welke structureel kan bijdragen aan de verbetering van de gezondheidszorg op de Molukken.

Evaluatie

6. *Knelpunten betreffende de uitvoering van het project in het buitenland*

Organisatorisch waren er geen knelpunten. Vanaf het begin van de samenwerking is afgesproken dat de IBI verantwoordelijk is voor de uitvoering van het project. Hoewel het grootste deel van de medewerkers van de stichting Mamana van Molukse origine is, zijn er enige 'culturele verschillen' te noemen. De vertegenwoordigers van Mamana benaderen het project zakelijker en leggen andere accenten. Over de besteding van de gelden is in 2003 en 2004 uitvoerig gesproken. Daarbij kwamen duidelijke verschillen aan het licht over de werkwijze, andere inzichten, efficiënter omgaan met de beschikbare middelen en het inzetten van menskracht/ medewerkers, andere keuzes c.q. verschillende prioriteiten. Een ander belangrijke knelpunt is dat het project noodgedwongen diverse keren is uitgesteld vanwege de onlusten en gewelddadigheden.
7. *Knelpunten betreffende de voorlichting en fondswerving in Nederland*

Voor het uitbreken van de onlusten in 1999 waren de stichting Mamana en de IBI overeengekomen om te komen tot de realisatie van een multifunctioneel gezondheidscentrum op Ambon. Op uitdrukkelijk verzoek van de IBI is vanwege de ernstige situatie terecht gekozen om voorlopig hiervan af te zien en over te gaan op het verlenen van (nood)hulp aan vrouwen en kinderen in de vluchtelingenkampen. Dit leidde tot wijzingen in de voorlichting naar de verschillende doelgroepen; gaandeweg de voorlichtingsactiviteiten werd het oorspronkelijke doel naar achteren geschoven en werd de aandacht steeds meer verlegd naar het project Buah Delima.

Financieel knelpunt: de organisatiekosten voor de Pasar Musica in juni 2003 bleek achteraf te hoog te zijn waardoor er minder gelden voor het project kon worden bestemd. In gesprekken met o.a. de gemeente Tiel is dit naar voren gekomen. Bij eventuele andere acties in de toekomst zal dit anders worden benaderd.
8. *Wijze van evaluatie*

Voor aanvang van het project in februari/maart 2005 is afgesproken dat er om de zes tot zeven weken telefonisch contact, overleg zal zijn m.b.t. de voortgang van het project. Dit heeft altijd plaatsgevonden. Daarnaast zou de IBI een schriftelijke rapportage van het project overleggen en vertegenwoordigers van Mamana zullen in 2006 het project bezoeken en tot een definitieve afronding en evaluatie komen van Buah Delima. Dit laatste zou uiteindelijk in 2007 hebben plaatsgevonden. Vanwege de weersomstandigheden heeft dit helaas geen doorgang kunnen vinden.
9. *Beoogde resultaten gerealiseerd*

Juist omdat er in de afgelopen maanden en jaren tussen Mamana en de IBI veelvuldig overleg heeft plaatsgevonden en de uitgangspunten van de counterpartners helder zijn geweest, heeft dit geresulteerd in goede afspraken c.q. in een goede samenwerking.

Tussen Mamana en de IBI is van meet af aan gekozen voor het realiseren van een multifunctioneel gezondheidscentrum op de Molukken. Hiervan is op aandrang van de IBI afgeweken vanwege de voortdurende onlusten en de behoefte aan directe hulp, noodhulp aan de getroffen bevolking. Zeker in de periode 1999 tot 2003. Daarom is vrij snel gekozen voor een project om hulp aan vrouwen en kinderen in vluchtelingenkampen te bieden, welke in een relatief korte periode van ongeveer een jaar gerealiseerd kon worden. Dit is het project Buah Delima geworden.

Oordeel

10. *Kwaliteit van project*

Het eindoordeel over de kwaliteit van het project is dat slachtoffers, i.c. vrouwen en kinderen behorend tot het armere deel van de bevolking op Buru d.m.v. het project weer kunnen deelnemen aan het leven op het eiland. Kansarme vrouwen worden in staat gesteld om hun eigen inkomen te genereren, kinderen, peuters worden in staat gesteld om onder professionele begeleiding hun trauma's te verwerken en zich op een goede wijze voor te bereiden op hun verdere schoolopleiding en leven.

Verder heeft de samenwerking met de IBI aangetoond dat zowel de stichting Mamana en de IBI zich niet alleen richt op het gezondheidscentrum, maar juist ook oog heeft voor de noodzaak van directe (nood)hulp en steun aan de doelgroep; tijdelijk veranderen of wijzigen van gestelde doelen. Tevens kan worden vastgesteld dat de IBI i.s.m. de stichting Mamana in staat is om professionele hulp te bieden over een langere periode in tijden van rampspoed. Het geeft voldoende vertrouwen om verder de ingeslagen weg te bewandelen.....